

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiececane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru care publicare.

Prenumerățiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe trimestrul Aprilie-Iunie al anului 1884, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime se fie scrise bine, ca să se poată cetă.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșese cu ultima Decembrie 1883, a și înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie espeditura silită a sista, sau a întârția cu espedarea foiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în expedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiu, 26 Martiu, 1884.

Motto: IV. Tipografia arhidiececană fundată de mine cu spesele mele, și donată bisericii noastre din Ardeal, în ziua înființării din 27, August, 1850, carea până la moarte-mi o am grigit, și o am administrat, și numai Dumneșeu scie, cu câte greutate și o am apărut și susținut față cu dușmanii bisericii și ai națiunii noastre române — o dechiar și acum, ca fundatoarele ei, de averea bisericii, adică a arhidiececanei noastre ardelen, și fiindcă scopul principal al intențiunii mele la înființarea tipografiei arhidiececane a fost și este: a da cărți bisericești scolare și științifice cu un preț cât se poate mai moderat, și a înlesni auctorilor edarea opurilor lor și a repări opuri clasice bisericești; apoi cu reservațiune mentală am dorit, ca cu timp din prisosința veniturilor anuale ale tipografiei arhidiececane să se dea mesce ajutoare manuale pe seama vîduvelor preoțes, serace din arhidiececane noastră; pentru aceea este voia mea ultimă, ca a fundatoarelor, ca să așed o comisiune administrativă a tipografiei arhidiececane, care strîns se susțină scopurile de mine ca fundatoare prefapte ale Tipografiei arhidiececane etc.

Testamentul fericitului Șaguna dno. 1-August, 1871.

Oamenii cei mari trebuie să moară, ca să-i poată cunoaște bine lumea, cine au fost ei, și oamenii conduși de pasiuni trebuie să trăească, să lucre, ca să i poată cunoaște lumea după adevăratul lor nume. Partea primă a acestei diceri o aflăm pe pagina a 2 în biografia fericitului Șaguna, scrisă de domnul arhimandrit și vicariu arhiepiscopesc Nicolau Popoa; a doua o a stîrnit în noi „Prospectul“, despre care făcurăm amintire în numărul 34 al dîriului

nostru. Mare adevăr cuprind în sine aceste două părți a le construcției de mai sus. Una o dovedește tot trecutul, gloriosul trecut al bărbatului providențial, trecut eternizat de către P. archimandrit în biografia Marelui nostru archiereu, cealaltă o ilustrează fapta cea mai nouă a bărbatilor, pe a căror conștiință s'a basat Marele Șaguna, când a pronunțat memorabilele cuvinte; „fiți pe pace, nu vă sfădiți!“

Da! Oamenii mari numai după moarte sunt prețuiți; și lumea numai după moarte le prevede adevăratele lor intențiuni. Este enigmă până în ziua de astăzi impregiurarea, pentru ce n'a lăsat Șaguna tipografia arhidiececană în administrațiunea consistoriului, pentru ce a dispus prin testament instituirea unei comisiuni speciale pentru tipografia arhidiececană, copilul desmerdat al Marelui Șaguna? Enigma a ramas enigmă și pareni-se facuma începe a se face lumină, dîcem pareni-se începe a se face lumină, și nu cuezăm a vorbi categoric în speranță, că va da Dumneșeu și ne vom înșela în părerile noastre.

Tipografia arhidiececană de ani 33 prevede trebuințele noastre în privința cărților, și acest glorios trecut al tipografiei noastre nu va putea fi tras de nimenea la îndoială. Intemeiată în timpurile cele mai critice, după cum cetim în testamentul fericitului Șaguna, ea fu îmbrățișată cu căldură de puternicul ei părinte. La nascerea ei s'a dat mărire lui Dumneșeu din partea preoților crescuți în frica lui Dumneșeu și din partea unui încă neajuns geniu, inspirat de Dumneșeu. La moartea sa părintele acestei tipografii nu se indetulează cu consistoriul arhidiececan constătoriu astăzi din 27 membrii, ci o pune încă sub curatela unei comisiuni de 8 respective 9 membrii, care comisiune ca anomalie în organismul bisericii noastre se întregesc dela sine și prin sine. A trebuit să aibă fericitul Șaguna mare predilecțiune și și mai mare temere de viitoriul tipografiei și aceasta l'a silit să facă atâtea precautele.

Sub controlă, îngrijire și economie dublă tipografia noastră înflorea și înflorește. Ea ne prevede cu cărți bisericești și scolare, ea cu toate tipăriturile trebucioase la administrațiunea bisericească preste tot. Din venitul ei se dau însemnate ajutoare preoțeselor vîduve remase pe strade cu gingașii copilași și astfel durerile crâncene a le preoților nostri în ceasurile din urmă se alinează cu conștiința, că vîduva sa și orfanii sei vor fi ajutorăți după moartea sa și nu vor remâne pe strade.

Consistoriul arhidiececan după natura lucrului este chemat a căuta căi și mijloace pentru înflorirea tipografiei arhidiececane, asemenea și comisiu-

nea administrativă a tipografiei. Aceasta este atât de evident, încât nouă ni se părea, ni s'au părut a fi contrariul o imposibilitate absolută. Și toată lumea așa va crede și așa va mărturisi. Sub nici o eventualitate nu se va putea susține, că consistoriul arhidiececan și comisiunea tipografiei arhidiececane va veni și va provoca direct sau indirect la ruina-rea acestei instituțiuni.

Astăzi însă constatăm, ca lucru pozitiv un ce, despre care nimenea n'a cuezat ași cugeta până acuma. Mai mulți membrii atât ai consistoriului arhidiececan din Sibiu, cât și ai comisiunii administrative a tipografiei arhidiececane, chemați după oficiul lor a promova pe căi oneste și deschise bunăstarea tipografiei arhidiececane, vin, și pe căi oculte provoacă publicul român la ruina-rea tipografiei arhidiececane. Conștiința și caracterul oamenilor din numitele corporațiuni pretinde ca ei, cât timp sînt ca asesori chemați la cărma bisericii, să lucre pentru binele obștesc al acesteia, și cât timp sînt membrii în comisiunea administrativă a tipografiei arhidiececane să lucre special pentru binele și înflorirea ei. Aceasta este chemarea lor și cumcă interesele personale n'au loc în afacerile lor pe terenul bisericesc, noi o credeam până acuma.

Ce vedem însă în prospectul amintit și schițat de noi în numărul citat. Se provoacă publicul român a se angagia ca acționari la un institut tipografic, unde se vor tipări cărți pentru popor, și unde va eși și un dîriu zilnic. Se mai dîce, că s'a constat imperativa necesitate de a se înființa un asemenea institut tipografic. Ei bine, să analizăm puțin lucrul. Tot respectul spiritului de întreprindere al românilor. Facă-se nu numai o tipografie ci și mai multe. Și noi vom saluta cu bucurie întreprinderile naționale, și din acest îndemn stînăm pre oamenii din consorțiu, cari prin oficiul lor nu sînt chemați a lucra pentru biserică; nu stă însă astfel lucrul cu toți bărbății subscriși la prospect. Intre acestia 5 sunt asesori consistoriali. Prin ei sînt reprezentate toate 3 senatele bisericesci. Prospectul e subscris de doi din 6 membrii ai comisiunii administrative a tipografiei arhidiececane între care și secretariul ei. Aceasta ni-a îndreptățit să vorbim la adresa comisiunii administrative a tipografiei arhidiececane.

Se dîce, că s'a constat suprema necesitate pentru o specială tipografie independentă. Asesorii nostri consistoriali totdeauna au lucrat pentru instituțiunile noastre bisericesci, și între acestea mult s'au interesat de soartea tipografiei arhidiececane.

FOIȚA.

CURIERUL LITERAR.

Sumar: Dacul din Carpați naintea Senatului Romei, și Horea Cloșca și Iancu în Sorbonna Parisului. Cursul dlui Alf. Rambaud la Sorbonna. — 1784—1884. — Centenariul lui Horia, — O modă la Paris în 1784. — Știința apuseană și istoria micelor naționalități orientale.

Dacă cine-va ar sta de vorbă cu'n pictor — român, bunioară — și ar aduce șirul vorbeii sale asupra minunatei fabule a lui La Fontaine, le Paysan du Danube, pictorul ar vedea îndată înfățișîndu-i-se naintea ochilor tabelul, pe care nemuritorul fabulist al Franciei l'a făcut în versurile sale. Simțîndu-și fantasia că-i vibră cu putere ca la ori-ce adevărat artist, pictorul român și-ar aședa îndată personajele scenei sale. În mijloc, Dacul mîndru drept și mare făcînd se resune templul lui Jupiter Capitolinul de adevărurile omenirii suferînde; impregiuru-i, senatorii Romei imperiale, doborîți supt mulțimea corupțiunilor decădînte, privind pe țeranul Dunării cu nisce ochi, în cari s'a stins pînă și amintirea virtuților strămoșești.

Pictorul ar surprinde imediat din versurile lui la Fontaine frumusețea și învîțămîntul contrastului ce nasce din această scenă. Adînc pătruns de acest contrast, el ar realisa versurile poetului într'un tablou alcătuit poate cu mai multă artă decăt, bunioară, acela în care, după câteva admirabile versuri ale lui Racine (Britannicus) el ne ar arăta în același Senat roman pe Agripina, mama lui Nerone, ascunsă

după un vîl — invisible et présente — și conducînd ea, femeie, deliberațiunile pseudo-stăpînitorilor lumii.

Ce ar dîce însă același pictor, când i s'ar vorbi de un tablou, în care, în locul senatorilor, ar trebui să pună pe toți aleșii istoriei universale: în care ar alege drept scenă, nu templul lui Jupiter Capitolinul, ci străvechia Sorbonna a Parisului; și în care, în fine în locul „țeranului dunărean“ ar pune pe Horia, pe Cloșca și pe Iancu, capii revoluțiunilor transilvane, rude de aproape ale Dacului din vremile bîtrîne?

Pictorul ar dîce poate, și cu drept cuvînt, că tabelul lui n'ar fi posibil. Cum? în Sorbonna, alături de Condé și de Bossuet, de Virgiliu și de August, cei trei obscuri eroi ai libertăților transilvane? Lucrul nu poate, lucrul n'a putut să fie.

Și cu toate acestea a fost.

În trei săptămîni de a rîndul, în fie-care luni după aceeași catedră, după care un magistrul al științei vorbise cu o oară mai înainte tinerilor și bîtrînilor studiosi de mărirea lui Bossuet și de poesia lui Virgiliu, un alt magistrul le povestea istoria lui Horia, lui Cloșca și lui Iancu.

Aușîndu-l cum desfășoară înainte-ne sumbrele peripectii ale tragediilor transcarpatine, noi românii, care l-ascultam ne uitam unii la alții într'o tăcere mai vorbitoare decăt toate discursurile; ne întrebam prin ochii, dacă ne aflăm într'adevăr la Sorbonna, dacă onor. d. Alf. Rambaud vorbea și dacă nu cumva eram noi jucăria unora din acele visuri

strălucite și înșelătoare, cari îngîănă și alintă uneori tinerile imaginațiuni.

Mirarea noastră devenea mai mare, cu cât profesorul intra în mai multe amînunte, din cari unele, chiar pentru noi, aușitorii români, nu erau cunoscute. Și câte din ele vai! nu le scim încă și nu voim să le învîțăm.

Profesorul își urma desvoltările; espunea mersul revoluțiunilor, și din când în când, făcea să reeasă înaintea aușitorilor câte una din acele epice scene ale luptelor române, aușea impregiuru-i freametul discret, dar elocinte, care arată tot deauna oratorului că cei ce-l ascultă merg cu dînsul într'aceeași simțire.

La finele lecțiunilor, bîtrîni prieteni ai Sorbonei, cei cari au aplaudat pe Michelet și aplaudă acum pe d. Rambaud, plecînd spre casă, vorbesc de acest nou subiect. Aușeam pe unul din acești vechi univertitari dîcînd cu mirare și ca și cum s'ar fi certat cu spiritul Sorbonei, că cunoscea personalitatea Spartacus, pe acelea ale unora din țeranii Franciei din evul mediu, dar că nu aușise încă de Horia și de Iancu, — două nume, pe cari bîtrînul în curte ca și profesorul pe catedră se silea și lucru bisar! reușea ale dîce foarte bine, cu pronunțarea și intonațiunea românească.

Ascultaserăm pe profesor și ascultai comentariile aușitorilor cu acea nemărginită mulțămire sufletească, pe care o înțeleg cei cari perduți în mijlocul străinilor, aud uneori voci amice vorbind de țeara lor,

Nici odată nu scim să se fie plâns pentru vre-o scădere sau independență a tipografiei noastre. În ea se tipăreau cărți de tot felul și lucrurile mergeau strună. În Octombrie anul trecut s'a schimbat personalul în redacțiunea „Telegrafului Român” și cu această schimbare s'a întunecat orisonul națiunii românești. N'avem cărți, n'avem diare, n'avem tipografie independentă, n'avem ceea ce e mai scump inimei noastre — cărți românești, cu un cuvânt se prăpădesce națiunea. Mare minune poate face o mică schimbare în redacțiunea unui ziar. Fără această schimbare toate ar merge pe ogașia cea veche, și bărbații din consistoriul nostru ar arunca cu petrii în nesocotitul, care ar cuteza să atace aședămintele marelui Șaguna, fie ele atacate direct, fie indirect.

Am mai dis că omul e om și poate aluneca tare ușor. O mai repetăm încă odată cu adausul, că alunecarea e cu atât mai lesnicioasă, cu cât e întunecată mintea și inima omului prin preocupățiune. Judecata turburată prin preocupățiune născă totdeauna anomalie.

Anomalie este și greșitul pas, al unora dintre asesorii noștri, cari provoacă publicul român nu la susținerea și spriginirea tipografiei archidieceșane fundate de Șaguna și încredințate îngrigirii lor, ci la înființarea unei tipografii independente. Accentuăm cuvântul „independentă”, căci el ne poate esplica multe, multe. Tipografia archidieceșană e dependentă dela îngrigirea celor chemați a o ocroti și la înflorirea ei privesce cu ochii în lacrimi vânduvel și orfanii preoților mutați la cele ceresci. Despre tipografia cea nouă vom tăce.

Este anomalie această aparițiune în biserica noastră.

O anomalie ca aceasta nu putem constata încă până acuma în anele bisericești noastre. Și se nu ni se ia în nume de rău, dacă constatăm această anomalie. Un organism normal nu va produce în veci astfel de abnormități nejustificabile. Și ele ne dau vie dovadă, că organismul bisericești noastre începe a se descompune. Această descompunere ne însuflă temeinice îngrigiri, căci asesorii consistoriali alunecați la greșitul pas ca oameni înțelepți, au trebuit să rumege bine lucrul și să se asigure despre brevet de indemnitate din partea forurilor competente.

Cu chipul acesta se provoacă „lovitura de stat” în sinul bisericești noastre și atunci — însă se tăcem căci pre noi și ideea despre erumperea unei asemenea crize ne umple de fiori.

Incendiul dela palatul universității din București.

O nenorocire mare s'a întâmplat ați noapte. Cetățenii Capitalei au fost deceptați ați de dimineață de sinistra scire: Arde Palatul Universității, scire, care se respândi cu iuțeala fulgerului și care produse o adencă durere în inimile tuturor românilor și chiar în acelea ale streinilor.

Eacă informațiunile, pe cari raportorul nostru le-a putut culege la fața locului în privința acestui desastu.

Ați noapte pela oarele 2 și 1/2 d. comisar al secțiunii 18 trecend pe lângă palatul universității observă că la catul al treilea, dela pavilionul despre strada academiei, unde se află scoala de bele-arte, eșeau pela două ferestre nisce flacări. Imediat se duse să între în localul Universității, corpul de

gardă însă, conform ordinelor militare, nu-i permise să poată pătrunde înăuntru, aleargă la prefectura poliției, dete alarma, și împreună cu mai mulți geandarmi se reîntoarse, isbuti să între în palatul Universității, se suiră în catul-al treilea, și aci, deschidend cu forța ușile, pētrunseră în cancelaria scoalei de bele arte, unde focul se ivise și care era cu totul cuprinsă de acest înspăimântător flagel. Peste câteva minute sosi și o secțiune de pompieri, sub comanda dlui locotenent de artilerie, Niculescu, precum și d. sublocotenent de geandarmi Albescu, împreună cu un pluton de soldați.

Flăcările se întinseseră cu o foarte mare iuțeală și ele se comunicară întregii aripi despre strada Academiei, și încetul cu încetul cuprinseseră acoperișul palatului până la sala de ședință a Senatului.

Fiind cuprinși din toate părțile de flăcări, comisariul secțiunii 18 abea putu să scape pe ușă, cădend-i pe picioare tavanul, ear doi soldați se aruncară pe ferestre și tură prinși în pânza de scăpare și ofierii Niculescu și Albescu scăpară tot pe ferestre pe frânghii.

Se aduseră toți pompierii și soldații, și parte din ei căutară a stinge focul și al localisa, ear parte a deșerta museele, Pinacoteca, bibliotecile Senatului, Societății geografice și a Academiei Române, precum și archiva și cancelaria Senatului.

Abea la 10 oare pompieri au fost stăpâni pe incendiul și au putut să-l localizeze.

Dacă și cu această ocaziune s'a putut constata că organizațiunea pompierilor lasă mult de dorit, un simțemend de dreptate însă ne obligă să recunoșcem că atât soldații, cât și ofierii au desfășurat un mare curagiu espunend-și chiar vieța lor.

Mulțimea imensă, care staționa pe bulevard, s'a putut convinge despre aceasta și a putut vedd cum nisce bieți soldați cu capetele goale, în mijlocul flăcărilor distrugiau acoperișul și aruncau jos bārne aprinse. Nici flăcările, cari li încungiurau, nici fumul cel gros ce-i îneca, n'au putut să i facă să-și peardă curagiul.

În asemenea triste impregiurări însă, dacă curagiul joacă un mare rol, tot atât de important rol joacă și buna organizație a acestui serviciu.

Focul a provenit dela un coș dela soba din cancelaria scoalei de belearte, unde dormea îngrigitorul acelei scoli. Se dice că mai de vreme se aprinse acest coș și îngrigitorul isbutise să-l stingă din casă, fără a anunța pe nimeni. Se vede însă că el n'a fost bine stins și a ars infundat. Îngrigitorul n'a fost găsit în cancelarie, care era închisă cu cheia, când sosiră oamenii poliției.

Din norocire s'a putut scăpa Pinacoteca, museele de sciințe naturale, de antichități, ale căror obiecte a fost scoase de soldați și depuse în jurul statuei lui Mihai Viteazul. Tot aci s'a depus și archiva și bibliotecile Senatului, bibliotecile Academiei și a Societății Geografice.

A ars însă biblioteca și sala museului de botanică. Toată flora României, diferite colecte cumparate și schimbate de pe la museele din streinătate, precum și instrumentele, cu care se face cursul de botanică au fost distruse de flăcări. D. Dr. Brânză, care privea, cu lacrimile în ochi, la această nenorocire este în adevăr de plâns. Pe lângă că i sau ars colecțiunile sale, cărțile și instrumentele, pe care le împrumutase, instalându-le în laboratorurile și biblioteca Botaniciei, apoi o muncă de 15 ani a fost distrusă numai în câteva momente.

Toți ministrii, între cari am observat pe dd. I. C. Brătianu, Chițu, P. S. Aurelian, d. Sturzea, G. Leca precum și mare număr de deputați și senatori vestiți de acest desastu, se aflară acolo până în ziuă.

Cel dintăiu fu d. D. Gr. Ghica, presidentul Senatului, care asistă la scoaterea tuturor actelor și obiectelor din Senat. În momentul când scriem aceste rânduri, toate aceste lucruri au fost transportate la eforia spitalelor; ear celelalte obiecte ce se aflau pe piața din jurul Statuei lui Mihaia Bravul fură transportate în casa de lângă Eforie, care se află goală.

La oara 9 sosi și M. S. Regele însoțit de adjutantul de serviciu.

M. S., însoțit de dd. ministrii, între cari am observat pe dd. I. C. Brătianu, D. Sturdza, G. Chițu, P. S. Aurelian, de mai mulți militari superiori de dd. V. Alexandri, Ioan Ghica, general Falcoianu și alți se urcă sus și vizită chiar sălile de asupra cărura ardea.

M. S. Regelo s'a interesat apoi să afle, dacă averea țerei, cuprinsă în acest edificiu a putut fi scăpată.

Ea a scăpat de flăcări mai mult decât se credea, dar cât timp și câte sume mari și chiar sacrificii nu vor necesita spre a se ajunge la starea de mai nainte.

Toate bibliotecile și actele Senatului sunt amestecate și zăpăcite; se susține că s'au găsit indiviți miserabili cari, profitând de nesce asemenea momente au mers cu perversitatea lor până acolo, în cât au sustras sau au căutat să sustragă acte și obiecte mici din museul de antichități.

Asemenea oameni perversi ar trebui pedepsiți cu toată asprimea legilor, pentru ei ori ce indulgență ar fi o crimă.

O anchetă se va face de sigur și acești criminali nu vor scăpa de cea mai aspră pedeapsă.

În momentul acesta, 12 oare, tot mai arde în etagiul al treilea dela pavilionul din spre strada Academiei.

Am aușit că d. D. Gr. Ghica a luat dispozițiuni că Senatul se poată lucra ați în sala Ateneului.

Prin mulțimea care înconjura pe M. S. am observat și pe d. Withe, ministrul plenipotențiar al Angliei, care venise încă dela 6 oare.

Lipsa de apă și faptul că toate sălile universității erau închise cu cheia au contribuit foarte mult la această mare nenorocire.

Când s'a dat alarma de foc, nu s'a putut găsi nici un sacagiu, și aceasta din cauza unei dispozițiuni luată de d. primar actual N. Fleva, care a oprit de vre-o 5 zile ca sacagii să nu mai staționeze în curtea primăriei, sub un grajd improvizat, care a și fost dărâmat, trimițend-i se staționeze pe o piață dela vechia casarmă a pompierilor sub cerul liber.

Se înțelege de sine că bieții sacagii, cari fac acest sacrificiu numai pentru că sunt scutiți de bir, nu pot merge cu abnegația — și nici nu li s'ar putea pretinde aceasta, — ca să îndure în timp de o noapte, ei împreună cu caii lor, rigorile timpului, pe cari d. N. Fleva nu le poate simți, ședend într'o casă acoperită și bine încălțită.

Sacagii au protestat contra acestei dispozițiuni a d-lui primar, d. Fleva însă se dice că dēnsul ar fi respins nevoind să ia în considerațiune justa lor plângere.

Horia și Cloșca la Paris, la Sorbona în 1884! S'ar crede că incomparabilul oraș are un geniu, care-i șoptesce în fie-care an, în fie care zi pentru cine trebe să-i bată inima, cătră cine e drept să-și așinte privirile sale.

Sunt o sută de ani, de când în Carpații Românismului se auș aceste cuvinte: „și țēranul e om” cuvinte cu atât mai monstruoase cu cât erau mai umane.

Geniul Parisului sciu-ta oare că astăzi după o sută de ani, în 1884, se va celebra centenariul omului, careși jertfi înfiorător vieța, stăruid a crede că „și țēranul e om?”

Nu sciu; ceea ce sciu însă este că nainte de-a se fi celebrat în mijlocul Carpaților centenariul lui Horia, Parisul, capul lumii, l'a celebrat spunend într'unul din admirabilele sale institute istoria eroului transilvan, auditorilor veniți din toate părțile lumii. Cum se poate onora mai demn vieța unui luptător al libertății, dacă nu povestind urmașilor, fără laude, fără panegirice, vieța lui, dacă nu lăsând să vorbească a lor elocință irezistibilă numai faptele sēvēșite de luptător?

Ast-fel a celebrat Parisul centenariul primei revoluțiuni transilvane. S'ar crede că acel geniu, de care vorbeam mai sus, a șoptit unuia din profesorii Sorbonei să facă în anul scolar 83—84 istoria micelor naționalități dintre Carpați și Balcani, pe urmă a potrivit ca tocmai în primele săptămâni ale lui 1884 lecțiunile să fie închinare lui Horia și astfel nu înaintea unui public numeros, care nu l'ar fi înțeles, ci înaintea a 40—50 de auditori, Parisul în Sorbona

a salutat, după o sută de ani, pe unul din martirii libertăților române.

„Fără Atenele, a fost Roma și este Parisul;” dice Victor Hugo; și Parisul va fi ori-ce s'ar dice înconțră-i, va fi mereu până când inima lui va bate d'o potrivă cu și pentru întreaga omenire; până când întrinsul va trăi mereu aceea *caritas generis humani* de care vorbea, oratorul Romei republicane.

*

Timpul trece și cu dēnsul se duce și apreciațiunile nedrepte, ne diceam noi ascultând pe simpaticul d. Rambaud.

Acum o sută de ani, în 1784, Parisul lui Ludovic XVI celebra pe martirul libertății transilvane în acelaș mod copilăresce cum celebra și pe Franklin, pe Rousslau, pe Voltaire și pe Montesquieu.

Erau atunci la modă bastoane à la Franklin, jachete à la Rousseau — culoare cu un nume bizar, purtată după nascerea Delfinului, cum spune d. Quicherat în „Istoria costumului frances”; — erau tabachieri și scaune à la Voltaire; erau gulere à la Législateur, adevă à la Montesquieu, și erau pentru dame peptănături à la Horia.

În Paris, atunci, rēsuna ca un fel de iuruș de petreceri și chiote de veselii. Temeliile regalității se clătinau bătute de vijelii ascunse, vechea stare de lucruri se desfunda din toate părțile, ear grădina dela Tuilleries și arcadele dela Palais-Royal erau mai animate și mai pline decât totdeauna. Modele urmau unele după altele cu o iuțeală

amețitoare. Când una ținea câte o săptămână se dicea că face parte din cele eterne. Cei ce le inventau se chinneau și și noapte să le schimbe pe iute. Peptănătura à la Horia dănuiea și soașele lei. Gazetele belgiane vorbeau de dānsa și o esplicau cetitorilor lor spunend-le că e făcută pentru a celebra evenimentele din Transilvania.

Parisul își însercina pe atunci pe perucorii sei de a actualisa cele ce se petrec în Europa. Lucrul ați pare nădrăvan; pe atunci era foarte firesc. — Jules Janin și frații de Goncourt, în operile lor asupra societății secolului XVIII, arată cât de însemnată era corporațiunea perucorilor. Dagé, Dumont și Léonard, artisti în mânăirea peptenului erau la Paris, pe la finele secolului XVIII, ceia ce erau, în palatele Cesarilor la Roma libertii și sclavii cu multe însușiri. Ei făceau reputațiunea poezilor și autorilor dramatici ei numiau în funcțiuni, ni demonștrau spiritul doamnei X. și criticau salonul doamnei Y: în fine, ei își arogaseră dreptul de a ține pe Parisiani, dacă nu cu condeul, cel puțin cu peptenul, în curent cu cele ce se petreceau în Europa.

De aici, peptănătura à la Horia, purtată de damele franceses în 1784.

În 1884, Horia e celebrat de unul din cei mai luminați dintre tinerii istorici ai Franciei republicane; și în auditoriu, printre Francesi și Germani, printre Români și Englesi, printre Suedesi și Rusi trei fi ai cavalerescii Ungarie ascultă istoria i o bagiu l u i român.

*

Afară de această potrivă între lecțiunile dlui Alf,

Desastrul de ađi a probat, din nenorocire însă cu o pagubă foarte mare cât de rea este dispozițiunea primariului.

Apoi nu înțelegem ca un local atât de mare, unde se află o avuție imensă a țării, să fie lipsită de un post de pompieri, și să naibă nici măcar un birou telegrafic sau telefonic.

Convingerea a multor persoane este că acest desastru a provenit numai din neglijență. Să se cerceteze dar aceia, cari se vor fi făcut culpabili de o asemenea neglijență criminală și să se dea pe mâna justiției.

Ar trebui dat un exemplu sever pentru viitor.

Intendentul unui asemenea edificiu, în care se află avuția istorică și științifică a țării, are o mare răspundere și trebuie să fie cu ochii în patru.

Făcutu-s'a inspecțiuni noaptea, cum trebuie să se facă?

De sigur că nu, căci dacă s'ar fi făcut țeara, n'ar fi suferit ađi o pagubă atât de mare.

Ne oprim aci, promițând cetitorilor a-i ține în curent asupra acestui mare desastru.

Să mai spunem că peste 2000 soldați din diferite corpuri, cu ofițerii lor, au dat ajutor, probând o mare activitate. Am văzut ofițeri muncind și espunându-se tot ca și soldații. „Telegraphul“.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Roman“.

Brașov, 23 Martiu v. 1884 D-le Redactor! După cum m'am convins din dările de seamă de până acum despre conferințele literare a le femeilor rom. de aici, nu mă îndoiesc că și materia de față va fi relevantă de cătră vre-o anumită persoană. Cu toate acestea cred că nu mi-se va refusa cu această ocaziune ospitalitatea acestor rânduri în coloanele prețuitului ăiar, ce redigeți. — A seară se ținu penultima prelegere literară a femeilor române de aici. Mulțămirea ce mi încălăia peptul la eșirea din sala gimnasiului, mă face, să nu pot tăce simțemintele, de cari eram cuprins. Programul prelegerii: a) Disertațiune din istoria românilor, continuare din o prelegere anterioară, de dl conector Dr. N. Pop, b) Disertațiune din economia națională de dl prof. I. Socaciu și c) Declamațiunea poesiei de V. Alecsandri „Legenda ciocărliei“ executată de D-șoara Elena G. Perșenar.

Dl conector după o scurtă reprivire asupra materialului, pertractat în disertațiunea primă a sa din Istoria Românilor, începe cu timpul întemeierii mai multor ducate române în Ungaria și Transilvania, tractează apoi trecerea lui Radu-Negru (1210) dela Făgăraș la Câmpulung și întemeierea principatului Munteniei, trecerea lui Bogdan Dragoș din Maramurăș preste munți (1360) și întemeierea principatului Moldovei. Această trecere e îmbrăcată într-o legendă, care ăice, că Dragoș alergă după un zimbru numit bour, pe care-l vână lângă un râu, numit Moldova; de aci numele țării „Moldova“ și tot de aci capul de bou cu stea în frunte în marca Moldovei. Apostrofă în scurte cuvinte domnia lui Mircea cel mare, luptele lui cu Ungurii și cu Turcii viața și faptele lui Vlad Țepeș, precum și foloasele și desastrese domnirii lui, domnia lui Ștefan cel mare cu mai multe episoade de mare interes din viața lui luptele și eroismul lui Ioan Corvin de Huniade și alte evenimente istorice până pela seculul al 15-lea. Vorbirea clară, variată și plină de figuri, ce răpesc

auđul, încoardă atențiunea publicului ascultător într-o astfel de măsură, încât se puté ceti de pe înținsa atențiune, cu care se urmăriau cele mai amănunte descrieri, că nimenea n'ar fi dorit să se mai sfârșească materialul. Dl Socaciu începe cu anutimpul de față, care a început să vâre vieața în lucrurile naturii, arată trebuințele omului de acuma în combinațiune cu cele dela începutul existenței sale, când nu avé lipsă de alte lucruri (artificiale), oferindu-i se totul dela natură, asemenea vieața omului de atunci cu cea a unui animal și în special cu a furnicii, carea e idealul activității necurmăte, dar în lipsă totală de precalcul pentru o acumulare de lucruri, cari se constituie capitalul destinat pentru acoperirea trebuințelor vieții într'un viitoriu mai depărtat. Numai mai târziu au venit oamenii la idea întemeierii unui capital (în înțeles științific), la esercitarea schimbului, a negoțului și a divisiunii muncii, cari impregiurări sânt atât de trebuincioase astăzi pentru înlesnirile reclamate de viață. Abia în cei mai de aproape seculi au ajuns oamenii la cunoașterea și necesitatea și în special a economiei naționale. Scoțianul Adam Smids a scris în materia aceasta mai întâiu cu multă cunoștință de cauză. Tema a fost lucrată într'un mod inductiv și atât de plastic, încât chiar și un individ cu cunoștințele cele mai rudimentare a putut, să cuprindă ușor toate amănuntele temei și să-i clarifice ideile în această direcțiune. Limbajul domol și ușor al d-lui Socaciu încă a contribuit foarte mult la mărirea însemnătății temei dezvoltate și a interesului arătat față de ea. Sunt prea convins, că promisiunea d-lui disertant, cum că în viitoriu va mai vorbi despre obiectul început, a fost luată la plăcută cunoștință din partea publicului ascultătoriu*)

Urmează al treilea Nr. din program — declamațiunea. Amabila d-șoară Elena Perșenar, carea a mai pășit și altă dată pe tribună în fața publicului brașovean, a arătat în declamațiunea de aseară un bun talent declamatoric; variile momente, ce obvin în frumoasa poesie „Legenda ciocărliei“ a Bardului dela Mircesci, au fost intonate într'un mod foarte nimerit și pătruńdător; se vede că cu ocupațiuni de acestea se îndeletnicesc stimabila d-șoară cu mare predilecțiune, căci numai așa se poate esplica siguranța și rezoluțiunea, cu carea pășesc pe scena împrejmuită de un public numeros și ales. Astfel a decurs conferența literară din seara trecută. Pentru completarea celor premise, fie-mi permis a mai adauge unele clarificări. Publicul ascultător de a seară ca și de altă dată a fost compus din un frumos număr de dame; numărul damicelelor însă cari, au luat și iau parte cu un viu interes la aceste conferențe, nu este mai puțin însemnat. Această impregiurare își are însemnătatea sa.

Spiritul de asociere și zelul după tot ce este nobil, folositor și frumos au pătruns inimile gentilelor noastre d-șoare de aici; ardoarea după progresul, ce'l cere timpul, a însuflețit pe nobila generațiune adultă a secului frumos pentru formarea unui club, care funcționează deja dela Ianuaru a. c., intrunindu-se pe rând la casele părinților fie-

*) După cum aflăm din o altă corespondență trimisă din Brașov tot despre acest obiect diametral opusă cu impresiunea disertațiunii fu purtarea domnului disertant față cu publicul. Fiindcă purtarea se judecă de multe ori după moda cea mai nouă în manieri noi dăm loc corespondenței acesteia, care ni se pare mai obiectivă. Red.

Rambaud dela Sorbonna și centenariul lui Horia, ceea ce ne bucură și mai mult pe noi, e că lumina începe a pătrunde în istoria poporațiunilor orientale, până acum atât de rău cunoscută.

Micile naționalități, cari s'au ostenit și se ostenesc continuu între Carpați și Balcani nu cer decât lumina atât pentru ele, cât și pentru istoria lor. Cu cât se va cunoaște mai bine, ce au făcut și prin urmare la ce au dreptul să pretindă în și pentru țeara lor, cu atât ele se vor considera mai fericite. Destul, cred, s'au vădut până acum puse la uitare, sacrificate unele altora pe nedrept și din cauza necunoștinței istoriei lor. Până mai anii trecuți — și din când în când și astăzi, — nu erau și nu sânt oare scriitori, cari întocmind neîntocmita peninsula balcanică, dau tot Grecilor în dauna Albanesilor, Serbilor, Românilor și Turcilor, pe cari par că nici nu-i scotese în aședările lor?

Cestiunea Orientului, tratată astfel s'ar putea prelungi până dincolo de domeniul fantasiei. Fiind dat că ea e calul de bătaie al scriitorilor și diplomaților, care-și fac cariera și țin să se arete toate însușirile trebuincioase viitoarei lor funcțiuni, e de dorit foarte, ca acești scriitori și diplomați să cunoască bine factorii, cari alcătuiesc ecuațiunea sau mai bine confusiunea balcanică. Se poate lesne înțelege că omul de stat, fie densus mai profund decât Richelieu, și mai dibaciu de cât Talleyrand, e fatalmente condamnat a greși când îi lipsese cunoștința acestor factorii.

În ultimii ani ai vieții sale Ludovic XIV, gândindu-se la greșelele îndelungei sale domnii — și una din cele

mari ale politicii sale esterne fu modul, cum se purtă cu Turcia și cu principatele Carpatine, — Ludovic XIV, ăice, scria în „memoriile“ sale: „ori-ce om rău informat nu se poate opri d'a nu judeca rău.“

Se vede că rău informat fusese scriitorul, care ăicea anul trecut într'un ăiar frances ultra-academic: „nu ne displace a vedé astăzi Constantinopole pe mâna Grecilor.“

Foarte măgulii de nemărginită încredere, ce le arăta numitul scriitor, Grecii trebuie să fi suris la cetirea combinațiunilor, cari le aruncau în brațe capitala Sultanilor. Și ei, credem cu putere, preferă, ca și noi, în locul acestor dăruri doboritoare, cunoaștere fidelă a țerei și istoriei lor; și ei citesc cu mai multă plăcere studii făcute după documente și în cunoștință de cauză, decât momeli scrise de învățații apusului, cari când vorbesc de Grecia actuală, îi dau zor cu seculul lui Pericle și cu învingătorii de la Maraton.

Scriitorii apuseni fac foarte rău de momesc tinerile popoare orientale cu asemenea vedenii fermecătoare. Tinerii se înflacăra mai lesne decât bătrânii.

Mai anii trecuți, în cestiunea fruntariilor turco-grece, când scriitori ca cel de sus, pentru a pacifica diferendul între cei doi vecini, cântau mereu bătălia dela Termopile și pe cea de la Salamina, nu vădurm oare pe primarul Ateinei, molipsit și densus de entuziasmul apusean, că telegrafează în toată Europa istoricele rânduri: „Când Grecia întreagă e supt arme, am descoperit pe Minerva Polisrctă a nemuritorului Fidias?“

căreia dintre d-lor. Acolo se ocupă cu feliurite lucruri folositoare; de acolo a și emanat cele două produceri la conferențele femeilor, dintre cari una în cea dintăiu conferență de d-șoara Elena Dimitriu, ear a doua, cea memorată mai sus. Onoare secului frumos de aici și în special frumoasei cunune de Damicele, care împodobesc societatea aleasă română a brașovenilor, cu atât mai vertyos, căci dd-lor sânt cele dintăiu, cari au făcut acest pas laudabil!!! G. —

Varietăți.

* (Necrolog) **Ioan Minea**, neguțătoriu în Avrig, după un morb greu și dureros de aproape 2 ani, s'a strămutat la cele eterne Marți în 1 Aprilie (20 Martie) a. cur. la 9 oare seara în al 30-lea an al etății și al 4-lea al fericitei sale căsătorii.

Remășițele pământesci s'au înmormântat Joi în 3 Aprilie sau 22 Martie la 3 oare postmeridiane în cimiteriul gr. or. din Avrig.

Ceea ce se aduce la cunoștința amicilor și a cunoscuților, din partea jalnicei și neconsolatei soții, Ana născ. Preda, a fraților din Huniadoara, cari nu au avut fericirea nici a arunca ultima mână de țerină pre cosciugul iubitului lor irate, și a numeroaselor rudenii.

Avrig la 4 Aprilie 1884.

Fie-i țerâna ușoară și memoria eternă!

* (Convocare!) În înțelesul apelului onorabilului comitet electoral permanent al partidei naționale române din Sibiu ddo 24 Martie a. c. cât și pe basa deciziunii conferenței alegătorilor români aparținători partidei noastre naționale române din întreg comitatul Huniadoarei ținută în Deva la 21 Martie a. c. am onarea a invita pe toți alegătorii români ăin cercul de alegere „Orășcie“ la o conferință electorală, care se va ține Sâmbătă în 12 Aprilie 1884 st. nou la 2 oare post meridiane în Orășcie, în hotelul „Stefan Szécheny.“

În deosebi sânt rugați toți D nii notari, preoți, învețători, primării comunale, cu un cuvânt toți inteligenți români din orașul și cercul de alegere Orășcie, nunumai să se înfațoseze, dar a îndemna și pe alți alegători să participe în număr cât se poate de mare la proiectata adunare electorală.

Programa conferenței:

1. Constituirea subcomitetului electoral.
2. Alegerea a 2 sau trei membrii în clubul electoral central din Deva.
3. Alegerea a doi delegați la conferența generală a partidei noastre naționale din Sibiu.
4. Desbaterea altor propuneri față de alegerile viitoare.

Orășcie în 30 Martie 1884.

Samuil Pop,
advocat.

* (Casse de păstrare). În ăia de 2/14 Faur 1884 s'a pus temeiul la o „cassă de păstrare și de împrumuturi în Seliște“, carea s'a trecut și în registrul de firme comerciale la tribunalul reg. din Sibiu conform rezoluțiunii acestuia ddo 21 Faur 1884 Nr. 895 civ. și a intrat și în viață.

Condițiunile de căpetenie relative la depunerile și primiriile de bani la acest institut sânt: că se primesc bani spre păstrare pe lângă dobânda de 6% și să dau cu 8% pe an.

În urmă, nici Minerva d-lui Soutzos nu fu Minerva lui Fidias, nici Grecii nu fură mulțămiiți de finea diferendului.

În locul acestor visări, — a căror disparițiune e atât de crudă, după ăia poetului; — în locul inmurilor entusiaste și ipoteselor fără șir, micile poporațiuni orientale cer adevărul, chiar cu riscul de ași simți adese-ori amorul propriu mortificat, susceptibilitățile naționale jicnite și umilate.

Credem că Grecii nu se supără, când noile publicațiuni și studii istorice nu recunosc Grecilor bizantini nici un merit în luptele în contra invasiunilor turcesci în secolii XIII și XIV și dau toată lauda Bulgarilor, Serbilor, Albanesilor, Românilor, Ungurilor, și Polonilor.

Tot astfel Români, când li s'ar spune că rivalitatea familiilor pământene și împământenite dela finele secolului XVII și începutul secolului XVIII prepară ingenuchiarea țerilor române sub mânil hrăpitoare ale Fanarioților.

Tot astfel Ungurii, când scriitorii apuseni încep să scie că dela bătălia de Mohaci și până la tratatul dela Carlovici, Ungaria fu un simplu pašalic turcesc, și că, în locui, în instrumentele tratatului dela Westphalia, se numără printre statele cu prerogativele suveranității, nu Ungaria, ci numai și numai *regnum Transilvaniae* — Transilvania, patria lui Horia.

Dacă acesta e adevărul, pentru ce să nu-l recunoașcem? După „Romanul“.

Gion.

Inriurinta bine sau reufacitoare a acestui institut asupra afacerilor economice in cercul, in care isi va desvali viața, se va constata numai in decursul unui timp, după ce se va vedea produsul efectelor lui.

Salutând întreprinderea, îi dorim viață îndelungată mai cu seamă și până atunci, până când va avea în vedere nestremutabilă scopul principal nu de a câștiga numai bani, ci de a subveni într'adevăr și în mod vedit deșteptării comerțului și industriei, încurajând munca și simțul de crutare.

* (Cel din urmă Stuart.) — Fanfula spune că de curând a murit în Roma Carlo Tocco, principe de Montemilello, duce de Popoli, ultimul descendent al familiei Stuartilor, după o scurtă boală în vârstă de 57 de ani. Densul era un gentilom în înțelesul vechiu ai cuvântului. Credincios religiei familiei sale, dela moartea tatălui său a ținut mereu închis primul cat al palatului său din Toledo. Pe patul de moarte a primit binecuvântarea papală. El lăsa o avere de aproape cinci-sute de mii de franci pe an.

* (O descoperire epochală.) „Berliner Tageblatt“ scrie că astronomului Dr. Blendmann i-a reușit a face nise descoperiri interesante și totodată diametral opuse părerilor de până acuma ale învățaților relativ la lună și locuitorii ei. El adică se convinsese, că având atmosfera lunii o putere deosebită de a refrânge razele soarelui, observațiile învățaților sunt false sau de nu foarte defectuoase. Măncând de aici el îngrise lintea obiectivă a marelui refractor al telescopului, dar fără se poată nimeri îngrirea. După sute și sute de experimente în fine statorise proporția îngririi și așa putu să studieze luna neconturbat de refracțiunile luminoase, atmosferei ei. Profesorul Blendmann cu refractorul îngrit câștigă tabloul lunii în culorile cele mai vii și puse de l fotografă. Apoi cu ajutorul unui microscop solar reproduce acest tablou înaintea unui public numeros pe o pânzătură albă. Pe pânzătură se vede luna având un diametru de 18-52 de metri și prezentând o icoană fericică ochilor uimiți. Părerile noastre de până acum despre Luni erau false, căci

chiar locurile acele plane, pe cari le ținurem până de acum mare lacuri, și ape în genere sunt câmpii mănoase, ear regiunile despre cari diceau astronomii că 'si destânci și munți s'au dovedit că sunt pustii de năsip sau mare. Pe aceasta copie a lunii se pot observa chiar cetăți, colonii, și urme de industrie și comunicație. În scurt se vor face fotografii nouă și descoperitoriul se va folosi de un microscop solar și mai mare. În tot cazul descoperirile dlui Blendman sunt epochale.

* (Bălaur.) S'a întâmplat în Ungaria în comitatul Ung. Comuna Lehoț a înaintat la oficiul protopresbiterial al ei cu subscrierea primariului, a juraților și cu conlucrarea învățațiilor din sat o petiție, în care l roagă pre protopop — promițându-i 10 fl. în bani gata — ca să isbăvească comuna de bălaurul, carele și are reședința în apropierea satului la poalele unei stânci, care periclitează toată existența și bunăstarea poporului. Petiția interesantă e dată publicității prin diarele maghiare și ne dă un trist tablou despre mult cântata cultură a părților ungurene.

* (Otel și observator elefant.) S'a format o companie cu un capital de 250.000 de dolari pentru a face la Coney Island aproape de New-York o construcție de lemn în formă de elefant. Există un edificiu de felul acesta la Coney Island, dar dimensiunile noului elefant vor fi cu mult mai mari 150 piciare lungime 122 nalțime și 168 ca circumferință. Gâtul va fi lung de 10 picioare, picioarele de 40, urechile de 34, trompa de 52 și dinții de 32. Se va pune câte un telescop în fie care ochi al monstrului, al cărui interior va fi împărțit în camere de culcare, birturi, sale de bilard, galerii etc... Calul, pe care Grecii îl construira pentru a introduce trupele lor în mândrul Ilion nu era decât un pitic pe lângă elefantul, care va atrage în vara viitoare admirarea tuturor în Coney Island... — American!

* (Pipa lui Traian.) Topolnița raportează despre următorul fapt curios. În zilele trecute se prezentă un sârb la autoritățile din Severin și arată, că în pivnița unei case de moară de foc

știe că sunt antichități. Imediat se trimite acolo oameni spre a săpa sub paza agenților poliției. Să sapă pivnița și în adevăr se găsește o lulea (pipă) pe care oamenii poliției o păstrează cu sfințenie sub cuvânt că ar fi o antichitate de mare preț, adică pipa din care fuma Traian!

(Mijloc de cură.) Tuturor căji sufer de epilepsie, convulsii (sgârciuri) și de nervi le putem recomandă un metod renumit în lumea întreagă, recunoscut de cele mai înalte autorități medicinale, așa dicând minunatul metod de cură al dlui profesor Dr. Albert, în Paris, place du Trône, 6; deci fie-care bolnav să se adreseze cu deplină încredere la susnumitul și mulți și vor dobândi sănătatea, deși au desperat deja de a o mai reavă. În casa dlui profesor toți cei ce sufer de nervi vor afla locuință liniștită, cei lipsiți de mijloace vor fi considerați; cum am înțeles din isvor sigur, preșurile capitalei universale Paris sunt relativ foarte efine. Tractament și prin corespondență, dacă se va trimite istoricul detaia: al boalei. Trebuie să mai observăm, că dl profesor Dr. Albert va pretinde onorar numai după ce se vor vedea rezultatele curei.

Loterie.

Sâmbătă în 24 Aprilie 1884.

Viena:	20	58	62	10	72
Timișoara:	14	38	73	61	4

Bursa de Viena și Pesta.

Din 5 Aprilie n. 1884.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	122.—	121.60
Renta de aur ung. de 4%	91.95	91.75
Renta ung. de hârtie.	88.60	88.50
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	95.80	95.75
II emisiune de obligațiuni de stat dela drumul de fer orient. ung.	117.50	117.50
Acțiuni de bancă de credit ung.	319.95	320.—
Acțiuni de credit austr.	321.20	320.50
Imorumul drumurilor de fer ung.	141.25	121.25
Obligațiuni de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	100.60	100.60
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	109.—	100.—
Obligațiuni urbariale temeșane de	100.—	100.25
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorțire	99.50	99.50
Sorți unguresci cu premii	117.—	117.—
Sorți de regularea Tisei	116.75	115.25
Datorie de stat austriacă în hârtie	79.85	79.80
Datorie de stat austriacă în argint	80.95	80.75
Renta de aur austriacă	101.70	101.50
Sorți de stat dela 1860.	137.—	137.—
Serisuri fonciari ale institutului „Albina“	—	100.80
Datorie de credit austr.	79.80	79.80
Galbin	5.69	5.69
Napoleon	9.60 1/2	9.60
London (pe polița de trei luni)	121.35	121.30

La Nrul acesta se adaugă un supliment: **Invitarea la abonament la „Gazeta ilustrată“, foaie universală de petrecere și instrucțiune.**

ad. Nr. 588.

[703] 2-3

Citațiune edictată.

Ana Fleșariu din Cloasterfu de religiunea gr.-or. cottul Târnavei mari, carea de 3 ani de zile a părăsit în mod clandestin pre legiuitul ei bărbat Ioan Sârb din Trapold în premenționatul comitat, fără a se sci ubicațiunea ei prin această este citată, ca în termin de 3 luni de zile dela subscrisul dat să se înfățișeze sau în persoană

sau prin vre-un apărătoriu înaintea subsemnatului scaun protopresbiterial căci la din contra procesul în contră i intentat, se va pertracta și în absența densesi, conform prescriptelor în vigoare.

Cohalm, 14 Martiu 1884.

Scaunul prot. gr. or. resărit. al Cohalmului ca for matrimonial de I. instanță.

Nicolau D. Mircea,
adm. prot.

Nr. 122.

[704] 3-3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului de paroch devenit vacant în parochia de a III clasă Cărgiț cu filia Bretelin în protopresbiteratul Devei se escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în foaia arhiepiscopaleasă „Telegraful Român.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. birul în naturale dela 140 numri de case à o măsură de cucuruz sfârmîț, și stola usuată.

2. Un loc de 2 jug. în materia arătoriu și fenaț și eventual și în filia. Toate aceste computate dau un venit anual de 250 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne suplicele lor de concurs instruite în sensul Statutului organic și a Regulamentului cungresimal

dela 1870 pentru parochii, la subsemnatul oficiu ppresbiterial în terminul ficsat. Deva, 14 Martiu 1884.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Devei, în conțelegere cu comitetul parochial.
Ioan Papiu,
protopresb.

Demn de atențiune!

PILEPSIE

CONVULSIUNI (sgârciuri)
ȘI
BOLNAVI DE NERVI.

Află ajutoriu sigur prin metoda mea. Onorariu numai după ce se vor vedea rezultatele. Tractament prin epistole, sute de indiviși vindecați.

Profesor Dr. Albert.

Pentru deosebitele succese din partea societății științifice franceze distins cu medalia cea mare de aur clasa I-mă,

[646] 6. Place du Trône, Paris. 16

Numai pentru 8 fl. 62 cr.

alb și lucrul principal e că e de totului tot efin, cu neînsemnatul preț de **8 fl. 62 cr.** se capătă următoarele **49 tacâmuri.**

6 cuțite de mâncare din argint nicol	1 corfiță de poame din nicol
6 furculițe „ „ „ „	2 sfeșnice de masă frumos împodobite
6 linguri „ „ „ „	1 presărătoare de zahar din nicol
6 linguri de cafea „ „ „ „	2 pahare pentru ouă din nicol
1 strecurătoare de supă din nicol greu	6 verigi de nicol pentru servite
1 strecurătoare de cafea „ „ „ „	1 cutie de lemn pentru zahar, care se poate închide
6 taste pentru pahare cu apă din nicol	1 tasă mare pentru servite
1 clește din nicol pentru zahar.	1 pânzătură de masă țasută cu aur
	1 clopoțel electric.

Nickel-Stahl-Manufacturie II., Wien, RIX. [709] 1-6

Neîncungiurat de lipsă la economia de vite.

Pravuri de Transilvania pentru cai și vite cornute.

Pregătite din cele mai aprobate mijloace de casă, corespunderoare relațiilor noastre economice și puseșiunei țerei noastre, cari atât ca mijloc de cură, cât și ca mijloc preservativ nu ar trebui să lipsească la nici un econom adevărat.

Pentru cai.

Contra ciumei, șorecelilor și altor boale periculoase, precum: catarhoea organelor de respirație, catarhoea de stomach, nemistuire, colică, tusa, marasma (Abmagerung) preste tot, contra celor mai decidețe boale; mai departe servesc pravurile acestea la cal spre creșterea frumoasă și-l susțin sănătos și înfocat.

Pentru vite cornute.

Contra deosebitelor aprinderi și alte boale, precum: flatu lentia și colică, mai departe la vaci, dacă dau lapte puțin și slab, contra marasmei (Abmagerung) contra apetitului perdut și cu deosebire la vitele de îngrășat.

1 pac. à 1/4 Kilo 30 cr. v. a.

1 pac. à 1/2 Kilo 60 cr. v. a.

Pravuri de Transilvania pentru oi.

Un obiect neapărat de lipsă în economia rațională de oi, preparat din cele mai aprobate și practice mijloace de casă, cel mai bun mijloc de cură și preservativ contra boalelor epidemice, cari domnesc mai adese ori, precum: Genuriu vermele de plămână (Lungenwurm), călbează, cloroșea (Anaemie Bleichsucht), tusa, diarhoea, bubat (vêrsat) mai departe restituie apetitul perdut și vindecă toate boalele de stomach și a organelor din lăuntru ș. a. m.

1 pac. à 1/4 Kilo 30 cr. v. a.

1 pac. à 1/2 Kilo 60 cr. v. a.

Pravuri de Transilvania pentru rimători.

Cel mai aprobat mijloc de cură pentru rimători. Curează diarhoea, colica, branca, precum și felurite aprinderi. — E de mare folos și pentru rimătorii de îngrășat, fiind-că face apetit și tot odată și îngrășat.

1 pac. à 1/4 Kilo 30 cr. v. a.

1 pac. à 1/2 Kilo 60 cr. v. a.

[708] 1-10

Depositul principal de expedițiune la

Albert Wachsmann,

apotecar în Borgo-Brund. (Transilvania).

Mai departe în deposit: în Sibiu, Cluj și Sighisoara la J. B. Misselbacher sen., în Brașov la J. L. & A. Hesshaimer, în Bistrița la A. Kollmann.